

5. juni 2012

Referat og dagsorden fra møde i Gudenåkomitéen 11.maj 2012

- 1. Velkomst v/ Charlotte Green**
- 2. Godkendelse af referat fra sidste møde og dagsorden v/ Charlotte Green**
- 3. OplevGudena** v. Bendt Nielsen og Knud Erik Hesselbjerg
OplevGudena projektet har indsamlet oplysninger om projekter og faciliteter langs Gudenåen. Det orienteres om hvor langt man er nået med dataindsamlingen.
- 4. Kvælstof-Vandoplandsplan (N-VOP)** v Jens Albert Hansen
Der orienteres kommunevis om status på vådområdeprojekterne i N- Vandoplandsplanen for Randers Fjord.
- 5. Fosfor-vandoplandsplan (P-VOP)** v Jens Albert Hansen
De implicerede kommuner har screenet for mulige fosforvådområder til de 8 udpegede indsatsløb. Der er på baggrund heraf indsendt P-VOP til Naturstyrelsen den 14. marts 2012. Efterfølgende har kommunerne udvalgt de påkrævede 25 % af projekterne til ansøgning om forundersøgelse inden 1. maj 2012. Til dagsordenspunktet præsenteres screeningsresultaterne samt P-VOP og de 25 % udvalgte projekter (Søbygård, Alling og Hinge Sø). Det indstilles, at Gudenåkomiteen/Vandoplandsstyregruppen (VOS) godkender udvælgelsen af 25 %-projekterne og de indsendte ansøgninger.
- 6. Udbud af udlejningskoncessioner, reviderede udlejningsregler og forhøjelse af koncessionsgebyr** v. Ann Ammitzbo og Charlotte Green
*Der informeres om resultat af politisk behandling af sagens om udlejningskoncessioner i de 7 Gudenåkommuner.
Der skal tages stilling til:
-Hvad en udlejningskoncession for perioden 2013 – 2016 skal koste
-Specifikke ønsker fremkommet i forbindelse med kommunernes behandling af sagen*
- 7. Sejladsbekendtgørelsen i høring** v. Ann Ammitzbo
Naturstyrelsen har sendt bekendtgørelse om sejlads på Gudenåkomiteen i høring.
- 8. Ansættelse af medarbejder i 2012/13** v. Charlotte Green
I forbindelse med arbejdet vedrørende Vision Gudena blev der i budgettet for 2012 afsat ekstra midler til konsulenttimer. Der er administrativt et ønske om i 2012 at anvende disse midler til at få ansat en medarbejder til at hjælpe med / stå for arbejdet med visionen for Gudena for at løfte arbejdsbyrden i forbindelse med projektet indenfor en overskuelig tidshorisont. Der forventes at være behov for medarbejderen også i 2013, hvorfor der bør være midler til ansættelsen i næste års budget for Gudenåkomiteen.
- 9. Studietur v. Charlotte Green**
Den foreslåede dato for studietur i september 2012 må revideres, da der er for få tilmeldte. Formandskabet foreslår, at der findes en ny dato i foråret 2013.
- 10. Laksesmolt i Gudena** v. Charlotte Green
Kommunal støtte til projekt ved udsætning af laksesmolt har tidligere været drøftet og Randers Kommune var udarbejdet notat om finansieringen af projektet.
- 11. Eventuelt**
- 13. Ekskursion til Dansk Center for Vildlaks** v. Gert Holdensgaard
Rundvisning på centret og orientering om projektet med udsætning af laksesmolt i Gudena.

Referat

Deltagere: Se side 8

1. Velkomst

Charlotte Green bød velkommen og introducerede Bendt Nielsen og Knud Erik Hesselbjerg, som skulle fortælle om OplevGudenaå.

2. Godkendelse af referat fra sidste møde og dagsorden

Dagsorden og referat godkendt.

3. OplevGudenaå

Knud Erik Hesselbjerg fortalte, at Naturstyrelsen er projektejere af OplevGudenaå. Styregruppen består af Naturstyrelsen, VisitGudenaå, Ferskvandscentre, Nordeafonden og Gudenåkomiteen ved Hans Okholm. Desuden er der tilknyttet en følgegruppe bestående af 27 kompetente og engagerede medlemmer, fra en række forskellige organisationer.

Projektet har fået 5,3 mio. i støtte fra Nordeafonden, og disse midler skal bruges i projektets fase 1. Det forventes også, at der kan findes midler til projektets fase 2.

Projektområdet er Gudenåens hovedløb fra udspringet ved Tinnets krat til udløbet i Randers. Desuden strækker projektområdet sig 1 km til hver side af hovedløbet og de søer, som er tilknyttet Gudenåsystemet.

Under projektets 1. fase udarbejdes der en registrant, som viser alle relevante faciliteter, projekter m.v. i projektområdet. Desuden laves der en udstilling til Aqua med billeder af, hvad der kan opleves langs Gudenåen, der afholdes en "Store Gudenådag", og der gives støtte til GudenaåPartnerskaber.

Mange borgergrupper og interesseorganisationer har ideer til projekter langs Gudenåen, men har ikke midlerne til at udarbejde en professionel beskrivelse af deres ide. Med GudenaåPartnerskaber giver OplevGudenaå initiativtager mulighed for at søge penge til at få en professionel beskrivelse af deres projekt, så det kan løftes og gøres klart til myndighedsbehandling og ansøgning om støtte. Der er afsat i alt 300.000 kr. til dette formål.

OplevGudenaå har fremsendt information om GudenaåPartnerskabet til deltagerne i Gudenåkomiteens visionskonference, og har fået ca. 12 henvendelser fra grupper, som er interesserede. Ét projekt som allerede er i gang, og er fuld finansieret, er etableringen af stisystem nord om søerne fra Ry til Silkeborg. Desuden er der ideer til projekter ved Vorvadsbro, Odden i Silkeborg, Grauballe ved Silkeborg, trækestien, Gjærnbakker, Vestbirk Kraftværk, Havnen i Silkeborg og Uldum kær. Inden OplevGudenaå giver midler til projekterne, skal der være en vis sikkerhed for, at projektet kan gennemføres – det kan f.eks. være nødvendigt at sikre lodsejeropbakning først.

OplevGudenaå undersøger mulighederne for at etablere en Gudenåsti, som løber ved Gudenåen fra kilde til fjord -både langs med bredden og med afstand til Gudenåen for at komme omkring gode

udsigtspunkter og andre interessante steder. Hvis undersøgelsen viser, at Gudenåstien er realiserbar, vil der blive arbejdet videre med dette i projektets fase 2.

Bendt Nielsen har indhentet materiale til registranten hos de 7 kommuner i Gudenåkomiteen samt hos Vejle Kommune. Bendt Nielsen gennemgik registranten, som indeholder en række tematiserede kort og uddybende tekster om bl.a; Søer, fredninger, Natura-2000 områder, vandplansprojekter, offentlig arealer (differentieret mellem statslige og kommunale), faciliteter (f.eks. fugletårne, shelters, teltpladser), Grønne Partnerskaber, turisme (f.eks. turistbureauer, campingpladser, kroer), cykelruter, vandrestier, margueritruter og parkeringspladser, museer og seværdigheder, naturcentre - og skoler.

Bendt Nielsen nævnte, at registranten bør digitaliseres, og at det vil være hensigtsmæssigt at udbygge registranten med de enkelte kommunernes GIS registreringer. Registranten kan bruges som basis, og kan udbygges med flere temaer og til et større geografisk område. Den digitaliserede registrant kan evt. overdrages til Gudenåkomiteen.

4. Kvælstof-Vandoplandsplan (N-VOP)

Jens Albert Hansen fortalte, at staten har udvalgt 18 nye statslige vådområder, som supplerer det vådområdearbejde kommunerne laver mht kvælstoffjernelse til de indre farvande. Ét af disse statslige vådområder ligger i Randers Fjord oplandet – nemlig ved Gudenåen på strækningen Silkeborg til Tvillum Bro – en direkte forlængelse af Silkeborg Kommunes vådområde fra Tvillum til Kongensbro.

Kommunerne gennemgik status på de enkelte vådområder:

- Favrskov - Vissing Enge: Statens løsning på problematikken omkring jordpris afventes stadig
- Norddjurs – Alling Å: Forventer at indsende ansøgning om Forundersøgelse inden den 1. juni 2012.
- Viborg – Skjern Hovedgaard: Viborg Kommune er i gang med forundersøgelsen.
- Randers – Romalt Enge: Der er ansøgt om midler til realisering
- Randers - Tjærby Vestrup: Ansøgning om Forundersøgelsen er under udarbejdelse
- Silkeborg – Gudenåen: Forundersøgelse er igangsat. Tanken er at etablere overrislingsområder og ophøre med vedligeholdelse på strækningen. Der er taget kontakt til 85 % af lodsejerne, hvoraf der er modstand mod projektet hos 25 %. Den 29. juli 2012 afleveres projektet til staten.

5. Fosfor-vandoplandsplan (P-VOP)

Jens Albert Hansen oplyste, at teknikergruppen har indsendt ansøgning om midler til forundersøgelse af 25 % af fosforprojekterne, og at Vandoplandsstyregruppen nu skulle godkende udvælgelsen af de 2 første projekter. Der skal fjernes fosfor fra 8 søer i Randers Fjord oplandet, og teknikergruppen har udvalgt Søbygårdsø i Favrskov Kommune samt Alling og Hinge Sø i Silkeborg Kommune, som de første 25 %.

Mørke Mose i Syddjurs Kommune en af de udpegede søer, men de omgivende arealer er flade og intensivt dyrkede, og det kan derfor blive vanskeligt og dyrt at etablere fosforvådområde her.

I Viborg Kommune er der udpeget 3 søer til fosforreduktion – Loldrup Sø, Viborg Nørresø og Hald Sø. Rolf Christiansen fortalte, at der sandsynligvis kan inddrages 9 ha ved Loldrup Sø og 17 ha ved Nørremølle Å, hvis vandstanden hæves med 1 m, hvilket lever op til statens krav. Der er dog en del udfordringer i Viborg, herunder at en 1 m vandstandshævning sandsynligvis vil betyde vandspejlshævning i Rødding Sø og Loldrup Sø. Det er desuden vanskeligt at sikre periodevis oversvømmelse, når vandløbet starter i en sø. Det er usikkert om det er teknisk muligt at lave fosforprojekter ved alle søerne.

Tue Skov oplyste, i Skanderborg Kommune er Skanderborg Sø udpeget, og 4 områder er vurderet i forhold til egnethed som fosforvådområde. Da Kloster Å leder 3 tons fosfor til søen, er der fokus på dette vandløb. Udfordringen her er dog, at store områder er landbrugsareal, og at der må forventes en del lodsejermodstand.

I Silkeborg Kommune er der udpeget 2 søer – Hinge sø og Alling Sø. Poul Hald Møller oplyste, at da disse to søer ligger som perler på en snor, har kommunen valgt at foretage den krævede reduktion ved to tilløb til Hinge Sø. Der er krav om 29 ha til de to søer, men det bliver dog nødvendigt at korrigere dette og inddrage yderligere ca. 1 ha. Udfordringen kan være, at sikre lodsejerinddragelse, idet der kan være begrænset interesse for 20-årig udtagning.

Jens Albert Hansen forklarede, at for fosforvådområder er der ikke mulighed for at foretage opkøb af jord eller tildele erstatningsjord. Her er det kommunerne, der får ansvaret for at forhandle med lodsejerne - med tilskud til 20-årigudtagning som eneste kompensationsmulighed.

Ved Søbygård Sø, som teknikergruppen også har udvalgt til indsendelse, er det vurderet, at kravene om 9 hektar vådområde med en fjernelse på 200 kg kan opfyldes. Udfordringen kan være de botaniske værdier i området, som evt. vil lide skade ved periodevis oversvømmelse.

De to udvalgte søer er lovende projekter, og fosforreduktionen udgør 25 % af det samlede krav. De udpegede udfordringer for alle 8 søer er nedfældet i notat og indsendes snarest til staten.

Vandoplandsstyregruppen Randers Fjord besluttede at godkende udvælgelsen af de 2 fosforvådområdeprojekter til 25% puljen.

6. Udbud af udlejningskoncessioner, reviderede udlejningsregler og forhøjelse af koncessionsgebyr

Ann Ammitzbo mindede om, at de 7 kommuner i Gudenåkomiteen har haft sagen om udbud af fartøjskoncessioner hjemme til politisk behandling. Alle 7 kommuner d.d. har behandlet sagen bortset fra Viborg Kommune, som stadig mangler godkendelse i Byrådet.

Udbudsprincipperne er godkendte i alle kommuner uden bemærkninger. Reglerne om udlejningsvirksomhed er godkendt i alle kommuner, dog med ønske fra Favrskov Kommune om at nedsætte kravet om udlejerens indberetningshyppighed.

Charlotte Green nævnte, at Gudenåkomiteen tidligere er blevet enig om, at en koncession skulle koste 320 kr. De nuværende 50 kr. pr. koncession blev indført som et symbolsk beløb, og er ikke tilstrækkeligt til at dække sekretariatets udgifter. Fartøjsudlejere har tidligere selv skulle bære udvikling og tryk af kortmateriale, men denne udgift betales nu af Gudenåkomiteen, og hvis denne udgift og andre af sekretariatets nødvendige udgifter til ordningen skal betales, skal en koncession koste 140 kr. Alle 7 Gudenåkommuner har imidlertid medarbejdere som varetager opgaver, som omhandler udlejningsordningen, og hvis kommunernes omkostninger også skal dækkes, skal hver koncession koste 320 kr. Formanden mente derfor, at det var korrekt at opkræve 320 kr. pr. koncession.

Gudenåkomiteen besluttede, at hver udlejningskoncession skal koste 300 kr. i perioden 2013 – 2016.

For så vidt angik reglerne for udlejningsvirksomhed foreslog Charlotte Green, på vegne af Favrskov Kommune, at hyppigheden, hvor udlejere skal indberette deres sejlads til sekretariatet, skal nedsættes fra de foreslåede 1 gang månedligt til 3 gange om året. Favrskov Kommune mente, at indberetning i sæsonens travleste måneder er et unødvendigt krav at stille. I stedet foreslog Favrskov Kommune, at der bliver stillet krav om indberetning ultimo juni (forårets sejlads), ultimo august (sommerens sejlads) og ultimo oktober (årets resterende sejlads).

Gudenåkomiteen godkendte forslaget fra Favrskov Kommune.

7. Sejladsbekendtgørelsen i høring

Formanden for Brugerrådet for sejlads, Ann Ammitzbo, oplyste, at Naturstyrelsen har sendt bekendtgørelsen om ikke-erhvervs-mæssig sejlads på Gudenåen i høring med høringsfrist den 11. juni 2012.

Brugerrådet for sejlads påtænker at indsende et samlet høringssvar, og da Gudenåkomiteen er politisk styregruppe for brugerrådet, kan brugerrådet ikke indsende høringssvar uden forudgående drøftelse i komiteen. Næste møde i Gudenåkomiteen er først den 24. september 2012, hvorfor det ikke er muligt at få komiteen godkendelse af høringssvaret, inden høringsfristens udløb.

Formanden bad derfor om kompetence til at indsende høringssvar uden forudgående behandling i Gudenåkomiteen - under forudsætningen af, at høringssvaret holder sig inden for de rammer, som komiteen behandlede på møde den 13. september 2010 eller i øvrigt vedrører tekniske rettelser.

Ann Ammitzbo gennemgik det tidligere udarbejdede forhøringssvar. Mange af ønskerne var allerede imødekommet, men der var dog stadig punkter som Naturstyrelsen ikke havde medtaget i udkastet til bekendtgørelsen. Specielt ønsket om forbud mod direkte udledning af spildevand fra både er vigtigt at fremsætte igen.

Det blev besluttet, at Brugerrådet indsender hørings svar, som ligger inden for de samme rammer som det tidligere afgivne hørings svar - men gerne med ny formulering. Hvis enkelte medlemmer af Brugerrådet ønsker yderligere bemærkninger med, må de selv fremsende hørings svar.

Det blev aftalt, at sekretariatet fremsender det oprindelige hørings svar, med markering af hvilke bemærkninger der er imødekommet, til komiteen.

8. Ansættelse af medarbejder i 2012/13

Charlotte Green mindede om, at der er afsat 300.000 kr. på Gudenåkomiteens budget til arbejdet med Vision Gudenåen. Midlerne var tiltænkt ansættelse af konsulent til at varetage opgaverne med visionen. Formanden stillede forslag om en 1-årig projektansættelse i stedet. Projektmedarbejderen skal arbejde med projektkataloget, udarbejde helhedsplanen og andre opgaver, som vedrører visionen. De afsatte 300.000 kr. vil være tilstrækkeligt til ansættelse i 2012. I 2013 vil der desuden skulle afsættes samme beløb for at sikre ansættelsen i 1 år.

Hans Okholm nævnte, at der er masser af potentiale i visionen, og at komiteen bør være ambitiøs. Komiteen fandt, at en projektansættelse er et godt sted at starte, og at det efterfølgende kan vurderes, hvad behovet er for evt. forlængelse.

Gudenåkomiteen besluttede at ansætte en visionsmedarbejder i sommeren 2012 og 1 år frem.

9. Studietur

Charlotte Green oplyste, at den planlagte studietur for efteråret 2012 må udskydes, da ikke alle har mulighed for at deltage. I stedet foresloges foråret 2013 – f.eks. maj. Der var forslag om Nordtyskland, men også Finland, Sverige og Estland kunne være en mulighed.

Hans Okholm nævnte, at Silkeborg Kommune har været på studietur til Holland, og de hollandske "water boards" er gode eksempler på et velfungerende samarbejde på tværs af kommunegrænser.

Det aftaltes, at sekretariatet arbejde videre med forslag til destination og hurtigst muligt fremsender forslag til datoer.

10. Laksesmolt i Gudenåen

Charlotte Green nævnte, at Randers Kommune har udarbejdet notat om finansieringen af projektet om udsætning af laksesmolt i Gudenåen. Laksefiskeriet i Gudenåen tiltrækker mange lystfiskere og har derfor stor økonomisk betydning for området.

Charlotte Green spurgte til, hvordan der sikres længerevarende støtte til Dansk Center for Vildlaks, og om støtte skal fortsætte frem til, der er fundet en løsning for spærringen ved Tangeværket og lavet tilstrækkeligt med gyde- og opvækstpladser i Gudenåens hovedløb. *[Hvis laksen får mulighed for at vandre opstrøms værket og gyde på velegnede lokaliteter, vil der formodentlig kunne etableres en selvreproducerende bestand, hvorved udsætning bliver overflødig].*

Komiteen fandt det hensigtsmæssigt at forsætte udsætningen, indtil der findes en løsning for at skabe en selvreproducerende laksebestand. En sådan løsning bør indgå i vandplanerne for 2015-2021,

Det blev besluttet, at kommunerne vurderer, hvordan projektet kan støttes fremover. Sagen sættes på næste møde i komiteen.

11. Eventuelt

Claus Leick nævnte, at man på næste kunne drøfte, hvordan komiteens arbejde kan effektiviseres. Processen omkring godkendelse af udbud af fartøjskoncession i samtlige kommuners udvalg og byråd havde ikke været hensigtsmæssig. Desuden er møderne nogle gange præget af megen teknik og mindre politik

Ann Ammitzbo foreslog, at man kunne kigge på komiteens vedtægter og eventuelt justere opgaver og kompetencer. Idet Gudenåkomiteen er styregruppe for Vandoplandsstyregruppen og Brugerrådet for sejlads, er det dog nødvendigt, at komiteen orienteres og giver tilbagemeldinger på forslag fra teknikerne.

Det aftales at medtage punkt om komiteens fremtidige arbejdsprocedure og kompetencer på næste møde i komiteen.

Charlotte Green nævnte, at sekretariatet fremover vil forsøge at lave indstillinger til de enkelte punkter på dagsordenen, så komiteen har lettere ved forberede sig til de beslutninger, der skal træffes.

Næste møde i Gudenåkomiteen afholdes den 24. september 2012.

13. Ekskursion til Dansk Center for Vildlaks

Gert Holdensgaard viste rundt på centret og fortalte om projektet med årlige udsætninger af laksesmolt (små 1 års laks) i Gudenåen. Nuværende og fremtidige lakseudsætninger baseres på danske laks fra de vestjyske vandløb

Deltagere til møde i Gudenåkomitéen 11. maj 2012

Navn	Kommune
<i>Politikere</i>	
Charlotte Green	Favrskov
Hans Okholm	Silkeborg
Jørgen Bruno Andersen	Randers
Claus Leick	Skanderborg
Ole Lyse	Hedensted
Jens Ravn	Viborg
<i>Teknikere</i>	
Ann Ammitzbo	Favrskov
Jens Albert Hansen	Favrskov
Hanne Wind Larsen	Randers
Jørgen Jørgensen	Viborg
Rolf Christiansen	Viborg
Hans Brok-Brandi	Skanderborg
Tue Skov	Skanderborg
Keld Rasmussen	Horsens
Hans Jørgen Hvideland	Hedensted
Morten Horsfeldt Jespersen	Silkeborg
Poul Hald Møller	Silkeborg
Maibritt L. Sørensen	Gudenåkomitéen
<i>Afbud</i>	
Hans Bang-Hansen	Horsens
Peter Sigtenbjerggaard	Hedensted